POKROK ZÁPADU.

TÝDENNÍK POLITICKÝ, POUČNÝ A ZÁBAVNÝ.

Ročník VIII. Omaha, Nebraska, dne 7. května 1879. Číslo 1.

Ročník osmý.

S dnešním číslem nastupuje Pokrok Západu svůj osmou ročnost. Ohlížejíce se zpět do minulosti, činíme tak s uspokojením. Víme a s námi ústovné rodáků našich, že Pokrok Západu byl bezpečným vodítkem mnohých; že velká jest část krajanů na západě, kteří listem tímto upozorněni byli na krajinu tuto a polepšili stav svůj. Víme, že byli jsme *prospěšnými* rodákům svým a to dostačí k našemu uspokojení; vědomi to jest odměnou za namahání, práci a píli, kterou listu tomu přinášíme.

S potěšením zaznamenáváme též, že Pokrok Západu rok od roku stále více se šíří, že snahy naše nejsou marné, nýbrž uznání dochází. To sílí nás k dalším pracím, k další obětavosti.

Děkujíce všem přátelům a příznivcům za dosavadní přízeň jejich, ujišťujeme, že snahou naší bude vždy, přízeň jejich si udržeti, stálou pílí a přičiněním a zdokonalováním dle možnosti. Doufali jsme před rokem, že bude nám možno počíti tento ročník ve formátu opět zvětšeném a v úpravě nové, úhlednější. Bohužel, že jsme se sklamali. Nepřemožitelnou překážku k zamýšlenému tomu zdokonalení položili nám četní odběratelé, kteří nedostojí povinostem svým proti vydavatelům. Neradi upomínáme a týskáme, ale přiznati musíme, že jest příliš mnoho takových odběratelů, kteří z pouhé lhostejnosti a nedbalosti vabají se zasíláním předplacení a tím nejen postavení vydavatele stěžují, ale nedovolují mu též prováděti opravy a zdokonalení jakých by si přál a které by ku prospěchu byly nejen jim samým, ale všem čtenářům. Kéž by jednou tito liknavi nahlédnouti chtěli, že jest ku jejich prospěchu vlastnímu, aby tu nepatrnou část, jakou list ročně stojí, v čas zaslali! Doufajíce že snad slova tato nebudou marná, přejeme všem čtenářům naším hojně zdaru!

ZPRÁVY ZAHRANIČNÉ

RUSKO.

Krutovláda ruská čím dále tím více svírá celý národ, aby vyhladila nihilism. V Petrohradě nesmí po deváté hod. večer nikdo na ulici se ukázati bez vysvědčení odkud a kam jde. Po 10. hod. musí všechny světla být zhasnuty. Však všechna opatření tato nespomáhají a nihilisté řádí ku postrachu úřadů stále. Granáty vybuchují často na ulici, aniž by původci byli vypátráni; provolání objevují se přilepená na rozích a domech, aniž by bylo lze tajemných lepičů se zmocniti. Zajímava o tom jest následující zpráva: Jedné noci nedávné nalepeny byly pobuřující plakáty v okolí divadel a na rozích nejživějších ulic a ač policie a tajní chvátali, aby je strhaly, objevily se plakáty poznovu. V té noci jedině bylo 150 osob zatknuto však ani u jediné z nich nenalezen proužek papíru, z kterého by se souditi dalo, že měly co dělat s plakátama. Tajemný lepitel plakátů však pokračoval v díle svém a policie, jsouc odhodlána dílo mu překaziti, povolala na pomoc dvě setniny vojska, které bylo po ulicích a domích rozestaveno. Však ani tím se lepení plakátů nezučinila přítrž a sotva že byly strhány, objevily se znovu; jestli vojín koukal na pravo, objevil se plakát na domě v levo a naopak. Od útoku na život cára jest vojsko stále pohotově ve zbrani, ve dni i v noci. Z Berlína se jistí, že Solověv, který učinil útok na cára, prohlásil že hrozbou smrti nucen byl k podniknutí útoku toho, však že záměrně chybil.

Velký požár zuřil v pondělí a úterý min. týdne v Orenburgu na hranice Uralu v Rusku. 949 obydlí, z toho s jedním chrámem, 4 mlýny, 292 krámy, tržištěm, gymnasium, a soudními budovami, tvořící skoro dvě třetiny města, bylo zničeno. Též několik osob uhořelo. Mezi pohořelými jest veliká bída a vláda poslala tam 10.000 rublů podpory. Též vesnici Graženko na Volze potkal osud podobný a neb hořel, neb byla celá požárem zničena.

BULHARSKO.

Za knížete bulharského zvolen byl od sněmu země té jednohlasně kníže Alexander von Battenberg, s titulem Alexander I. Rakousko, Anglicko i Rusko volbu tuto již schválily. Ujišťuje se, že nový kníže bulharský vyjednává s Ruskem, aby vojsko ruské zůstalo v Bulharsku ještě po pět roků a pak, kteří by si přáli zůstati, aby stali se občany.

UHRY.

Počátkem tohoto měsíce panovaly v Uhřích veliké bouře, které spolu s vodami z hor z tajících sněhů zvodnily řeky a znovu zaplavily částě Szegedinu, které byly již pomocí čerpadel vysušeny. Též Čongrad byl opět v nebezpečí zatopení.

ANGLIČANÉ V AFRICE.

Velkou porážkou Zulů, o které jsme minule zprávu podali, zdá se býti síla jejich zlomena. Mnozí náčelníci prý, — dle depeše z Capetownu od 15. dub. — nabízí se podrobiti.

RŮZNÉ ZPRÁVY.

Z Cařibradu dochází zpráva, že povstalecké čety v okolí Castorie v Macedonii byly poraženy a rozehnány.

Velmoci uvědomily porto, že neurčily sice, do které doby se má doba okupační východní Rumelie prodloužit, však že neuznávají za nutné stát na tom, aby vyklizení stalo se přesně dle smlouvy berlinské, počátkem května. Porta chce ihned obsaditi Ichtimana Burgas. Rusko tomu odporuje, však velmoci podporují žádost porty, zejmena ohledně Burgasu.

Nové zprávy domácí.

¶ V St. Jean de Baptiste, blíže Montreal v Kanadě, vypuknul minulý čtvrtek požár, kterým zničeno bylo 23 domů. Ztráta obnáší $125.000.

¶ Minulé pondělí zemřel ve Washingtonu poslanec Rush Clark z Iowa City (z pátého kong. distriktu.) Ukládaje se v neděli večer stěžoval na bolesti v týle. Pro lékaře nechtěl hned poslat a když konečně pomoc lékařská přišla, bylo pozdě. Zemřel zápalem mozku, který způsobil si přílišným namáháním.

¶ V Carbon Hall, Pa., vznikl dne 28. dubna požár v domě Johna Keogha, a dvě dítky, jedno 11leté a druhé 13 roků staré uhořely. Sám otec, kterýž se zoufale vynasnažoval nešťastné zachrániti, byl velmi popálen v obličeji. Také jeho 5leté dítě bylo strašně popáleno, tak že sotva vyváznulo životem.

¶ V Toledo, O., ubytoval se v Hooper House jistý Mons. Florentine s manželkou svojí, kteráž co sl. Lillie Elis vystoupila na tamním jevišti divadelním. Manžel stal se žárlivým a v záchvatu takovém střelil ji, když se z divadla navrátila, do krku, načež roztříštil také sobě hlavu. On jest mrtev, ona však, ač těžce raněna, snad přec ještě vyvázne životem.

¶ Vražda z náboženského fanatismu spáchána byla v Pocasett, Mass. dne 1. t. m. Chas. J. Freeman, člen sekty adventistů, zavraždil se svolením matky vlastní pětiletou dceruška, jak praví, z vnuknutí božího. Bylo prý mu vnuknuto aby tak učinil, aby obětoval nevinné dítko bohu, že ono v neděli opět k životu přijde. Hrozný skutek vykonal pomocí dlouhého kuchyňského nože. Zpráva o hrozném skutku tom se brzy rozšířila a vražedník i žena jeho byli vzati ve vazbu.

¶ Gen. Toombs, jeden z jižních baronů z Georgie, měl rozmluvu nedávno s jedním novinářem a prohlásil se, že jest proti zákonu nositi střelné zbraně, jelikož jest každý člověk pak nejistě a může být třeba od zadu zastřelen. To jest upřímné přiznání, že na jihu nepanuje bezpečnost života. A pakli není tu bezpečnost pro běloochy, či jest divu že mezi černochy zřetá pud k vystěhovalství?

¶ Ve Waterloo, Iowa, udála se nedávno tajuplná vražda. Byla totiž zavražděna jistá pí. Deb. A. Simmonsová odetením do hlavy ostrým tupým nástrojem, an spala vedle svého manžela v posteli. Při výslechu koronera padlo podezření na syna manžela jeho, kterýž také byl ihned zatčen. Když odváděli jej do vězení tento volal: Otče, jsem zcela nevinen!

¶ V Lebanon, Pa. odbýván byl nedávno velmi zajímavý soud. Dne 8. prosince min. roku nalezen byl utopený v potoku Josef Raber, chudý ubiř, bydlící v chatrči blíže vesničky Indiantown Gap. Po smrti jeho přišlo na jevo, že život jeho pojištěn byl na 9.000 dolarů. Osoby, které život jeho pojistit nechaly upadly v podezření, že jej zavraždily, což též svědectvím při soudu dokázáno. Zednaly totiž dva vrahy k vykonání hrozného činu. Všech šest, i původcové i zjednaní vrahové, byli uznáni vinými a budou pykati za zločin svůj.

¶ Minule přinesli jsme zprávu, že v uhlodolu ve Wilkesbarre zahynulo bylo dne 22. dubna 7 horníků, jsouce zasypáni sesutím se šachty. Zpráva tato byla, na tak dalece jak zahynutí se týče, předčasná, neboť všichni zasypáni byli po pěti dnech zachráněni. Šachta jim sice zasypala vchod však nesesula se na ně a jelikož měli tam vody a na štěstí i jednoho mezka, jehož kýty jim v tomto jejich vězení poskytnuly chutnou pečínku, zůstali na živu až pomoc přišla. Pomáhající jim přátelé byli arci radostně překvapeni jejich zachráněním, neboť je považovali již za mrtvé.

¶ Drzá loupež spáchána byla minulou středu v Alleghany City v "Dělnickém banku". Dva lupiči vstoupili do vnitř v hodinu polední, kdy pokladník byl sám a jeden z nich hrozil mu revolverem, pakli učiní poplach. Pokladník však mu revolver vyrval. Druhý lupič pak obořil se též na pokladníka, který se musil za dvéře utéci. Lupiči pak chopili balíček bankovek, v kterém bylo as 1,500, a uprchli. Ač to bylo v poledne a pokladník po nich třikráte vystřelil, čímž shon lidu kolem bankovní budovy se udál, přece vyvázli zatknutí.

¶ Přinesli jsme minulý podzim zprávu o velkém neštěstí na dráze Old Colony v Massachusets, kde nepozorností řiditele vlaku vrazil vlak výletní do osobního a 22 osob bylo zabito a velký počet poraněn. Proti obyčeji, byl řiditel vzat ve vazbu, souzen a uznán vinným a pakli že nejvyšší soud potvrdí rozsudek ten, zaplatí neopatrnost svou životem. Kdyby ve všech podobných případech tak se jednalo a neopatrnost přísně trestala, byly by případy nehod zajisté řidší než jsou nyní.

¶ Elektrické světlo jest konečně ve skutečném praktickém užívání pro osvětlování. V úterý minulého týdne zavedeno bylo v Monumental Park v New Yorku po prvé. Dříve osvětlován byl park 110 světly plynovými; nyní svítí tam 12 světel elektrických, které dávají třikráte tolik světla co dříve plynové a co hlavnějšího, že kontrakt na osvětlování uzavřen jest o $100.00 levněji na rok než co dříve plynové stál. Že zavádění světla elektrického bude se nyní stále víc a více šířiti a sice tím rychleji čím více budou se přesvědčovati při něm opravy a odstraňovati domnělé jeho vady, nepodléhá žádné pochybnosti. Za několik roků budou dojista velkeré veřejné místnosti osvětlovány elektrikou.

¶ Následující případ trefně charakterisuje poměry mezi černochy a běloochy na jihu. Dva jihané Todd a Pollard v městě Brinkley, Arkansas, šířili mezi černochy s horlivostí misionářů vyznání severních methodistů. Proslechlo se, že při tom radí černochům, aby se stěhovali na sever, což však nebylo pravda. Na tuto pověsť však hledal městský maršál Brinkley příležitost a oba zastřelil. Rev. A. W. Decker, methodistický kněz tamtéž, když marně se dovolával vyšetřování a spravedlnosti pro své souvěrce, žádal guvernera, aby nějakých kroků učinil v této věci. Však guvernér odpověděl, že kněží někdy mluví s černochy o politice a jestli nechtí se vystavovat nebezpečí zastřelení, musí přestat. Tedy kterýkoliv běloch, ať ze severu neb z jihu, kdo jakýmkoliv způsobem dá na jevo, že je přítelem černocha, nalezne pronásledování ba i hrob a úřady k tomu, místo potrestání zločince, řkou: dobře se mu stalo!

¶ Jednu z nejzajímavějších a nejobnivějších řečí při debatě v kongresu o rozpočet vojenský a zákonodárné dodatky k němu, držel poslanec Burrows z Michigan. Vyjímáme z řeči jeho na ukázku zmínku o stěhování černochů ze svých domovů, aby ušli bídě a podanství, v kterém drželi je ti samí lidé, jenž předstírali v kongresu horliti pro "svobodu" Burrows pravil: "Právě ve chvíli této, předstíráte tak žárlivou péči o práva občanů amerických, celé jedno plémě prchá od vás, jak prchalo by před morem. Ne aby ušli federálním bodákům, nýbrž jižním zbraním; ne aby ušli federálním kulím, ale jižním nožům; ne aby ušli federálnímu překážení, ale jižnímu zastrašování; ne aby ušli federální moci, ale jižnímu podvodu; ne aby ušli volebním zákonům ale nuceném panství; ne aby ušli federálním maršálům, ale jižním vrahům; neprchají před poctivou registrací, nýbrž před zakuklenými pronásledovateli; ne před dohlížiteli volebními, ale před jižními brokovnicemi—slovem prchají od lidí a z kraje kde každé právo jejich je zkracováno a žádné bezpráví netrestáno. Když uslyším pány s druhé strany sněmovny odsuzovat tato provinění proti svobodnému právu hlasovacímu a svobodným lidem v mnoha částích jižních států, pak nastane pro mně doba, kdy uvěřím, že jsou v skutku upřímnými zastavateli ochrany občanů a poctivé volby."

¶ V jižním Kansasu, jihozápadním Missouri a západním Arkansasu panuje velké rozčilení. Před krátkou dobou počali běloši, kteří již dávno žádostivým zrakem pohlíželi na pěkné pozemky Indiánského území, usazovati se tam, ač území to výhradně určeno jest pro Indiány. V Chetopa, Kans., sestoupil se osadní spolek, s kapitálem 50.000 k tomu účeli a lid z celého okolí chystal se k houfnému tažení do území. Tím by arci vyvolány byly nepokoje a nové války Indiánské. Běloši nemohou s rudochy pokojně podle sebe žíti a musilo by na jisto dojíti k stěhování rudochů. Však tito uvykli jsou již na territorii, učí se hospodařiti, mnohé kmeny mají již své hospodářství, školy a t. d. a slibují ponenáhlu přivykati způsobům civilisovaným. Přesazením jich do pustiny, vytržením jich z dráhy pokroku kterou nastoupili, musili by nevyhnutelně býti znepřáteleni a nastaly by s nimy nové boje a nepokoje. Proto jest včasné nařízení presidenta, kterým zakazuje stěhování se na území territory. Nařízení to, vydané dne 26. dubna, zní:

"Jelikož některé zle smýšlející osoby v Soustátí umínily si a připravují se, aby násilně vetraly se do území indiánského a usadily se tam, kteréžto území jest uznáno a smlouvami vládními potvrzeno co obydlí Indiánů, kdež nesmí se žádný usazovati bez zvláštního povolení zákona; a jelikož zákon Soustátí ustanovuje, že všechny osoby které by se tam usazovaly bez povolení odboru indiánského neb jednatelů indiánských, mají býti odstraněny; protož na ochranu zájmů Soustátí napomínám a varuji každého, aby se nepovážil usaditi se na půdě území toho bez povolení úředníků odboru indiánského, sice bude muset jednatel indiánský každého přestupníka takového vypuditi třeba i pomocí spolkového vojska, jak zákon to nařizuje. R. B. Hayes."

Notičky.

‡ Před krátkou dobou předpovídali jsme, že nepochybně listy demokratické budou stěhování černochů na sever přičítati snaze republikánů, aby strana tato na severu sil svých zvětšila. A ejhle! dobře jsme prorokovali. Texas tvrdí tak s celou určitostí v čísle 10. Nyní jest jen třeba ještě tvrdit, že republikáně Krista ukřižovali, že způsobili žlutou zimnici a zavinili velký chicagský oheň. Jakmile jim tyto hříchy dokázány budou, bude, myslíme, míra hříchů zatrolených republikánů naplněna.

‡ Kdo řekne a musí také i říci. Slavie, ta od jakživa tvrdoměnecká Slavie, štemuje teď plnou silou do do "měka." Bude to tak radostné podívání, až se bude sama políčkovat, bude horlit pro nekonečné vydání zelenáků, pro "splacení" dluhu národního absolutními penězi atp. Jen vždy důsledně!

‡ V 13 okresích státu Louisiana jest obyvatelů 169,398, totiž 113,165 černochů a 56,222 běloochů; při volbách posledních však nebyly tam odevzdány skoro žádné hlasy republikánské, ano skoro žádné černošské, ač se "odevzdalo hlasů jako jindy." Vysvětlovalo se to tím, že černoši poznali dobré úmysly a že sami počali nenáviděti "carpetbagry." Že ale bylo tvrzení nepravé, jenom pouhá zástěrka na demokraty spáchané násilí, o tom svědčí patrně nynější zoufalý útěk černochů z toho státu na sever. Jestliže hlasovali před třemi roky pro demokraty "z lásky" — jak to přichází nyní, že před jich vládou tak rychle prchají?

"Pravda."

‡ V "Slovanu Americkém" čteme o větu presidentovu na rozpočet vojenský s politickými přívěsky: "Dům poslanců a senát Sp. St. nejspíše učiní to (totiž ty politické přívěsky, red. P. Z.) zákonem i bez podpisu presidentova—." Jak se zdá, neví ještě p. kolega, že k přijmutí zákona přes veto presidenta jest zapotřebí dvou třetin hlasů obou sněmoven a že buldozři nemají tuto potřebnou většinu dvou třetin. Kdyby se držel výhradně nůžek, nepřihodila by se mu taková "mýlka."

‡ Demokraté jsou v bryndě. Ví nyní jistě, že president nepovolí a nepotvrdí jejich požadavky a nezbývá jim než buď býti důslednými a nepovoliti rozpočet a neb vzdáti se politických přívěsků k rozpočtu tomu, k vůli kterým vlastně nynější zasedání svoláno bylo. Jsou na rozcestí, kde se dělí dvě cesty a nechť se dají tou neb onou, nedojdou daleko aniž by si přáli, by byli raději se pustili tou druhou.

‡ Kdo nechtěl věřiti těm přečetným dobře zaručeným zprávám o násilí, které se na černoších na jihu páchalo po dlouhá leta, toho snad přesvědčilo houfné se stěhování utiskovaných do států, v kterých jsou jisti, že nalezou svobodu a rovnoprávnost. Jestli pak přiznají se nyní listy "neokvislé", že klamaly své čtenáře dlouhá leta, popírajíce pravdu zprávy o násilí od jihanů páchaných?

‡ Že demokraté v kongresu jsou v šachách, o tom podává nejlepšího důkazu, že minulý týden jednoho dne odbývati sešli se poradní (kaukus) a každý účastník sešlého musil složiti přísahu tajnosti o tom o čem se jednalo. To ale vše nic nepomůže. Buď musí ustoupit a pak je otázka proč způsobili národu ohromné vydání zvláštním zasedáním a neb musí setrvat a neposvolit rozpočet, v kterémž páda nastane bezvládí, za které národ zajisté bude jim vděčným.

‡ Až stěhování se černochů z jihu na sever jest veliké, přece není tak rozsáhlé, jak by bylo, kdyby nedopouštěli se jihané nového násilí. Lodě přání totiž nechtí ani za peníze přijmouti černochy a převážeti je k severu. Chybí již jen aby tito moderní Pharaové je s vojskem bonili.

‡ Slavie přiznává v minulém čísle, že vydání na zasedání kongresu jest příliš vysoké, že naši národní zákonodárci počínají si až příliš mrhavě. Ale kterak to přijde, že demokraté v sněmovně posianců, kde již 5 roků mají většinu rozhodnou, převážnou, žádných oprav ve své sněmovně nezavedli, to nevysvětluje. Vždyť byli zvoleni proto, aby zavedli reformu a kdyby byli dali republikánskému dříve senátu dobrý příklad, byl by to nejlepší důkaz jejich snah opravních.

‡ Demokraté chtí úplně zničit dozor ústřední vlády nad volbama do kongresu. Zapomínají při tom, že když se někdo stane občanem, stane se občanem ne státu, nýbrž Spojených států; že jedno z práv které nabyl občanstvím jest právo hlasovací a že tedy jest povinností vlády, aby ty kteří jí přísahali a kterým ona toho práva udělila, chráněni byli v tom právu; aby poskytlo se jim ochrany, když mají příčinu se domnívat, že v právu jejich je někdo zkracovati hodlá.

‡ Demokraté požadují zrušení zákonů o dohlídce vlády na kongresionální volby, ač ústava Spojených států zřejmě (v odst. 4. čl. 1 a v 15. dodatku) kongresu právo dává k tvoření zákonů k tomu cíli. Činí to na tom základě, že prý volby, i členů kongresu jsou státní záležitostí, že by tím ohrožena byla svrchovanost států a že jest to neústavní. Kdyby sami věřili co káží, snad by jsme se s myšlenkou tou smířili. Ale páni demokraté sami nevěří čemu učí. Příklad. Kongres předepsal, aby všechny volby členů kongresu odbývaly se ve všech státech v stejnou dobu, v první úterý v listopadu. Demokraté tehdy ze svého nynějšího stanoviska ničeho proti tomu nenamítali. Ve státu Iowa předpisuje ústava, aby se volby členů kongresu odbývaly v říjnu a tak se v skutku též odbývaly. Nyní však přichází dva demokraté z Iowa k nynějšímu kongresu a činí nároky na dvě místa poslanecká, jelikož muži kteří ta místa zaujímají zvoleni byli v říjnu a ne v listopadu jak kongres předepsal. Není to patrným důkazem, že o zásadě, skutečné zásadě nemůže u demokratů být ani řeči a že politika kterou oni provozují jest pouze politika prospěchová?

Nový román.

S číslem příštím počneme uveřejňovati nový, velice napínavý a zajímavý román, zvláště pro Pokrok Západu z angličiny přeložený. Nemáme ve zvyku jarmarečnicky oblažovati a vychvalovati romány v Pokroku Západu vycházející, jsme však přesvědčeni, že tento román nový zajímati bude každého čtenáře a proto neváháme naň upozorniti. Bylo by nám milo, kdyby páni odběratelé upozornili sousedy své, kteří Pokrok Západu dosud nečtou, na román tento, aby si od počátku předplatiti mohli.